

REFERAT |KRS| Formannskapet (2011-2015) d. 04-09-2013

Møtedato Onsdag d. 04. september 2013 kl. 09:00

Møtested Formannskapssalen

Indholdsfortegnelse

Godkjenning av møteprotokoll formannskapetets møte 21.08.13.....	3
Vurdering av gratis SFO etter 4. klasse for funksjonshemmede elever.....	5
Oppfølging av Bystyrets vedtak om administrativ sammenslåing av skoler.....	12
Folkehelsemeldingen (melding til Stortinget 34 (2012-2013) og oversikt over folkehelsearbeidet i	18
Utbyggingsavtale Hånes E1 felt D.....	24
Planprogram kommuneplan for Birkenes kommune samfunnsdelen-høring.....	30
Kommunedelplan for Kvadraturen og Vestre Havn. Endring av formål for G/Bnr: 150/931, 1428. B	33

Sak 77/13: Godkjenning av møteprotokoll formannskapets møte 21.08.13

Vedlegg

Protokoll Formannskapet 21.08.2013

Dato 26. august 2013
Saksnr.: 201300162-63
Saksbehandler Anne Lise Holand Aabø

Saksgang
Formannskapet

Møtedato
04.09.2013

Godkjenning av møteprotokoll formannskapets møte 21.08.13

Forslag til vedtak

[Formannskapet godkjenner møteprotokoll fra formannskapets møte 21.08.13.](#)

Tor Sommerseth
Rådmann

Anne Lise Holand Aabø
Formannskapssekretær

Vedlegg:
Protokoll fra formannskapets møte 21.08.13

Sak 78/13: Vurdering av gratis SFO etter 4. klasse for funksjonshemmede elever

Vedlegg

Vedtak OPPVEK, 20082013, Sak 29/13, Vurdering av gratis SFO etter 4. klasse for funksjonshemmede elever

Dato 16. januar 2013
Saksnr.: 201300705-1
Saksbehandler Grete Olsen

Saksgang
Oppvekststyret
Formannskapet

Møtedato
20.08.2013
04.09.2013

Vurdering av gratis SFO etter 4. klasse for funksjonshemmede elever

Bystyret ba i desember 2012 om en vurdering av gratis SFO for funksjonshemmede elever over 4. trinn da handlingsprogrammet for 2013 – 16 ble behandlet.

Opplæringsloven har bestemmelse om at kommunen skal ha SFO for elever med særskilte behov opp til 7. trinn. Hvilke elevgruppe det siktes til er ikke klart definert. Det vises her til lokale vedtekter. Opplæringsloven gir ikke bindinger om omfang eller at alle elever må gis et tilbud.

Kommunen har fritidsordning ved alle barneskoler og spesialavdelinger. Kommunen yter økonomisk bidrag til SFO for elever med særskilte behov. Foresatte betaler for den oppholdstiden de har valgt for sitt barn uavhengig av om barnet er funksjonshemmet eller funksjonsfriskt. NAV gir økonomisk støtte til foresatte med ekstraordinære omsorgsbehov. Oppvekstdirektøren mener dette er en likeverdig og god løsning.

Dersom funksjonshemmede elever skal få gratis SFO-tilbud, må oppvekstsektoren tilføres økonomiske midler. Avhengig av hvilket tilbud kommunen vil gi anslås det å beløpe seg til:

1. Gratis foreldrebetaling tilsvarende nåværende antall elever over 4. trinn: 1.085 mill. kr.
2. Gratis hel plass for alle elever med SFO-plass over 4. trinn i spesialavdelingene på Krossen og Hellemyr: 2.133 mill. kr.
3. Gratis SFO- tilbud til elever over 4. trinn på nærskole som får 1:1 dekning av pedagog/fagarbeider/assistent pga. spesielle medisinske diagnoser: 1.385 mill. kr.

Det er ikke økonomisk rom for å innføre gratis SFO-tilbud.

Forslag til vedtak

1. [Det innføres ikke gratis SFO for elever over 4. trinn med spesielle behov.](#)

Tor Sommerseth
Rådmann

Arild Rekke
Oppvekstdirektør

Vedlegg:
Ingen
Bakgrunn for saken

Bakgrunn for saken

Bystyret fattet følgende vedtak ved behandling av handlingsprogrammet 15. desember 2012:

«Bystyret ber om en sak hvor gratis SFO etter 4. klasse for funksjonshemmede vurderes.»

Funksjonshemmede elever

Hva er funksjonshemming?

«Funksjonshemming (–hemmelse, –hemming), funksjonsnedsettelse eller handikap er vanlige betegnelser for nedsatt arbeids- eller funksjonsevne på grunn av psykiske, fysiske eller sosiale årsaker (skader, sykdommer, ulemper, mangler) hos et individ eller i omgivelsene. Funksjonsvanskene kan ha sin årsak i individets forutsetninger (individnivå) og kalles da gjerne funksjonsnedsettelse, eller i omgivelsenes manglende evne eller vilje til tilpasning (samfunnsnivå), og kalles da funksjonshemming. (Jf NOU 2001:22 «Fra bruker til borger» [1])

Funksjonshemming er en medisinsk diagnose som beskriver en tilstand som kjennetegnes av forsinket eller mangelfull utvikling av evner og funksjonsnivå. Utviklingshemming kan være forårsaket av kromosomfeil. En utviklingshemmet person har svekkelser knyttet til kognitive, språklige, motoriske og sosiale ferdigheter. Funksjonsnedsettelsene trenger ikke gjelde alle disse områdene.

Utviklingshemming kan forekomme alene eller i kombinasjon med andre psykiske eller somatiske lidelser.»

«Funksjonshemming har ikke noen entydig definisjon, og kan brukes både om egenskaper hos individet, og om funksjonshemmendes forhold i samfunnet.»

Kilde: Wikipedia

Opplæringsloven

Kapittel 5. Spesialundervisning

§ 5-1. Rett til spesialundervisning

Elevar som ikkje har eller som ikkje kan få tilfredsstillande utbytte av det ordinære opplæringstilbodet, har rett til spesialundervisning.

I vurderinga av kva for opplæringstilbod som skal givast, skal det særleg leggjast vekt på utviklingsutsiktene til eleven. Opplæringstilbodet skal ha eit slikt innhald at det samla tilbodet kan gi eleven eit forsvarleg utbytte av opplæringa i forhold til andre elevar og i forhold til dei opplæringsmåla som er realistiske for eleven. Elevar som får spesialundervisning, skal ha det same totale undervisningstimetallet som gjeld andre elevar, jf. § 2-2 og § 3-2.

§ 5-3. *Sakkunnig vurdering*

Før kommunen eller fylkeskommunen gjer vedtak om spesialundervisning etter § 5-1 eller vedtak om spesialpedagogisk hjelp etter § 5-7, skal det liggje føre ei sakkunnig vurdering av dei særlege behova til eleven. Vurderinga skal vise om eleven har behov for spesialundervisning, og kva for opplæringstilbod som bør givast.

SFO

Skolefritidsordningens formål er å legge til rette for lek, kultur- og fritidsaktiviteter med utgangspunkt i alder, funksjonsnivå og interesser hos barna. Og skolefritidsordningen skal gi barna omsorg og tilsyn.

Opplæringsloven har bestemmelse om at kommunen skal ha tilbud før og etter skoletid for elever på 1. – 4. årstrinn og for elever med særskilte behov fra 1. – 7. årstrinn.

Utgiftene til SFO kan kreves dekket gjennom egenbetaling

Forarbeidet til loven sier lite om hva som menes med særskilte behov. I kommentarene til loven bemerkes det at kommunen er forpliktet til å ha tilbud om SFO, men forpliktelsene omfatter ikke omfang av tilbudet eller at alle elever med særskilte behov har krav på et SFO-tilbud. Det vises til at SFO bør ha kriterier gitt i vedtekter.

I Kristiansand

Det er fritidsordning ved alle barneskoler i kommunen. I tillegg har Krossen og Hellemyr skoler spesielt tilrettelagte SFO-avdeling for elever med bevegelses-, kommunikasjons- og lærevansker til og med 10. trinn. Til sammen er det 30 kommunale og 2 private skolefritidsordninger.

Inneværende skoleår er det 2.395 elever i SFO.

46 elever er fra 5. trinn og oppover:

Skole	Elever over 4. trinn	Elever over 4. trinn med hel plass
Hellemyr	12	9
Krossen	31	19
Nærskole	3	3
Kristiansand	46	31

Vedtektene for kommunens skolefritidsordning er fra 1999. I dag har de nesten ingen praktisk betydning for opptaket siden det vanlige er at alle som søker får SFO plass.

Men paragraf 8 i gjeldende vedtekter omhandler opptakskriterier:

«1. Barn med funksjonshemming som kan ha nytte av opphold i SFO. Det kreves skriftlig dokumentasjon fra Pedagogisk Psykologisk Tjeneste, helsestasjonslege eller trygdeetat om rettigheter etter lov om folketrygd.»

Videre prioriteres tiltak i forebyggende barnevern, familier med alvorlig sykdom eller funksjonshemming og enslige forsørgere i utdanningssituasjon. Deretter prioriteres de yngste.

Paviljongen, som er en del av helse- og sosialsektoren, gir tilbud til unge elever fra videregående skoler i Kristiansand. Det er et tilbud hver ettermiddag i ukedagene og i skolens fri- og feriedager. Elevene trenger tilsyn med tilpasset aktivitet etter skoletid før de reiser hjem. Dette er elever som ikke kan klare seg alene hjemme mens pårørende er i arbeid. Egenbetalingen tilsvarer foreldrebetaling for SFO.

Foreldrebetalingssatser

Månedlige betalingssatser gjeldende fra 1. januar 2013.

- Hel plass kr. 2 591
- Hel plass fratrukket leksehjelp kr. 2 436
- Delt plass kr. 1 412
- 4 dager i uken kr. 2 366
- 3 dager i uken kr. 1 842

- 2 dager i uken kr. 1 318
- 1 dag i uken kr. 777
- Korttidsplass kr. 1 455

Foreldrebetalingen fordeles på 11 måneder i året. Foreldrebetalingen fastsettes av bystyret i forbindelse med årsbudsjettet.

Økonomisk støtte til å dekke foreldrebetaling

Foreldre kan søke NAV om hjelp til å dekke hele eller deler av foreldrebetalingen. Ytelsen gis direkte til foreldrene.

Forhøyet hjelpestønad

Barn under 18 år som har et pleie- og tilsynsbehov som er vesentlig større enn det som dekkes av ordinær hjelpestønad kan få forhøyet hjelpestønad.

Det er en forutsetning at forhøyet hjelpestønad øker barnets muligheter for å bli boende hjemme.

Ved vurderingen av pleie- og tilsynsbehovet og hvilken sats som skal gis, legges det vekt på:

- hvor mye den fysiske og psykiske funksjonsevnen er nedsatt
- hvor omfattende pleieoppgaven og tilsynet er
- hvor stort behovet for stimulering, opplæring og trening er
- hvor mye pleieoppgaven binder den som gjør arbeidet

Det er den totale arbeidsbelastningen til den som utfører pleien/tilsynet som er avgjørende, og ikke omfanget av utgifter til leid hjelp eller inntektstap som følge av pleiebyrden.

Hva kan du få?

Forhøyet hjelpestønad gis etter tre satser.

Innsending av dokumentasjon

Legeerklæring som viser

- hvor mye funksjonsevnen er nedsatt og årsaken til dette
- hvor stort behovet for stimulering, opplæring og trening er

Beskrivelse fra deg om omfanget av pleieoppgaven

Eventuelt også andre rapporter fra for eksempel "PPT-kontor" eller skole.

Når blir pengene utbetalt?

Hjelpestønaden er skattefri og blir utbetalt en gang i måneden. Forhøyet hjelpestønad utbetales til og med den måneden barnet fyller 18 år.

Satsene gjelder fra 1. januar 2013.

Sats	Beløp per år	Beløp per måned	Kommentar
2	kr 27 672	kr 2 306	2 ganger ordinær hjelpestønad
3	kr 55 344	kr 4 612	4 ganger ordinær hjelpestønad
4	kr 83 016	kr 6 918	6 ganger ordinær hjelpestønad

(Kilde: NAVs hjemmeside)

Oppvekstsektoren har ikke oversikt over omfanget av støtte til foreldre med funksjonshemmede barn, men helse- og sosialsektoren opplyser at de fleste foreldre som har et funksjonshemmet barn får stønad.

Finansiering

Det årlige SFO-budsjettet er på 58 mill. kr.

SFO finansieres med:

Foreldrebetalingen 45 mill. kr.

Kommunale midler 13 mill. kr.

De kommunale midlene finansierer:

Hellemyr, spesialavdeling 3 mill. kr.

Krossen, spesialavdelinger 5 mill. kr.

Tilrettelegging for barn med særlige behov på nærskoler med 2 mill. kr.

Skoler med få barn i SFO 3 mill. kr.

Ekstra utgifter til elever med særlige behov dekkes av det kommunale bidraget.

Totalt 10 mill. kr. til elever med særlige behov.

SFO på nærskolene finansieres i hovedsak av foreldrebetaling (93 %).

Gratis SFO etter 4. klasse for funksjonshemmede elever

Det vil være behov for en avgrensning av hvilke elever som kan få mulighet til gratis plass. Det foreslås å aktivisere vedtekter for skolefritidsordning i Kristiansand § 8 opptakskriterier punkt 1 og legge til grunn «skriftlig dokumentasjon fra Pedagogisk Psykologisk Tjeneste, helsestasjonslege eller trygdeetat om rettigheter etter lov om folketrygd».

Foreldrebetaling for elever over 4. trinn på Krossen og Hellemyr skole

Dersom det legges til grunn at kommunen vil dekke foreldrebetaling til funksjonshemmede elever over 4. trinn på Krossen og Hellemyr utgjør det inneværende år 1,085 mill. kr.

Utvidelse til hele plasser

65 % av elevene over 4. trinn har hel plass. Krossen og Hellemyr skole antar at alle vil ønske seg hel plass dersom tilbudet blir gratis. Det vil medføre økt personalbehov. Kostnad for kommunen til å dekke foreldrebetaling beløper seg til 1.225 mill. kr. Økte driftsutgifter anslås å utgjøre 908.000 kr. Totalt 2.133 mill. kr.

Nærskolene

Skolene som elevene bostedsmessig sogner til arbeider for at alle skal kunne få et skoletilbud tilrettelagt i forhold til funksjonsnivå. Det er noen få elever over 4. trinn på fritidsordninger ved nærskolene i dag. Dersom SFO tilbudet blir gratis, må det antas at foreldre med barn med særlige behov som går på nærskolen også vil ønske seg tilsvarende ordning. Med utgangspunkt i elever som får 1:1 dekning av pedagog/fagarbeider/assistent pga. spesielle medisinske diagnoser på nærskoler anslås behovet å være et tilbud til 10 elever. Kostnad for kommunen til å dekke foreldrebetaling utgjør 285.000 kr. Ved beregning av økte driftsutgifter er det lagt til grunn halvparten av driftsutgiftene per elev på spesialavdelingene på Krossen og Hellemyr. Økte driftsutgifter utgjør da 1.1 mill. kr. Totalt 1.385 mill. kr

Vurdering

Dagens ordning tar utgangspunkt i at noen elever trenger spesiell tilrettelegging i SFO. Det dreier seg om tilbudets innhold, lokaliteter og ikke minst flere ansatte. Foreldrene betaler for den oppholdstiden de ønsker uavhengig av barnets/den unges funksjonsevne.

Foreldrebetalingen dekker ikke utgiftene på spesialavdelingene. Kommunen bidrar med å dekke merutgiftene.

Foreldre til funksjonshemmede barn og unge har ekstraordinære omsorgsoppgaver, både i omfang og tid. Velferdsordninger gjennom NAV skal bl. a. bidra til å utjevne økonomisk merutgifter som følge av barnets / den unges særskilte behov.

Ordningen med at oppvekstsektoren finansierer tilrettelagte skolefritidsordninger, at foreldre betaler for oppholdstid uavhengig av barnets funksjonsnivå og at foreldre kan få økonomisk støtte via NAV bygger på tanken om likeverdighet og vurderes som en riktig ansvarsfordeling.

Konklusjon

Oppvekstdirektøren anbefaler å fortsette dagens praksis og anbefaler ikke å innføre gratis SFO etter 4. klasse for funksjonshemmede elever. Ordningen gjennom NAV må benyttes. Rådmannen slutter seg til anbefalingen.

Sak 79/13: Oppfølging av Bystyrets vedtak om administrativ sammenslåing av skoler

Vedlegg

Vedtak OPPVEK, 20082013, Sak 30/13, Oppfølging av Bystyrets vedtak om administrativ sammenslåing av skoler

Rapport Administrativ sammenslåing av skoler.pdf

Oppfølging av Bystyrets vedtak om administrativ sammenslåing av skoleenheter - prosjektplan

Vedtak FORMAN, 06032013, Sak 20/13, Oppfølging av Bystyrets vedtak om administrativ sammenslåing av skoleenheter - prosjektplan

Dato 7. august 2013
Saksnr.: 201301334-4
Saksbehandler Svein T. Kvernes

Saksgang
Oppvekststyret
Formannskapet

Møtedato
20.08.2013
04.09.2013

Oppfølging av Bystyrets vedtak om administrativ sammenslåing av skoler

Sammendrag

Bystyret fattet i forbindelse med budsjett-/handlingsprogrambehandlingen 12. desember 2012 følgende vedtak:

Bystyret ber om en sak på hvilke skoler som administrativt kan slås sammen og som viser hvorledes pålagte kutt og innsparinger kan overføres og styrke kompetanseheving og kunnskapsløft i skolen.

Formannskapet ga i sak 20/13 tilslutning til et utredningsarbeid som skulle fremlegges i august 2013.

Rapporten, som forelå 31. mai 2013, konkluderer med at det ikke er tilrådelig å foreta administrative sammenslåinger, men peker på et potensiale for å redusere ressursbruken til SFO-leder ved de minste skolene. Den totale bemanningen i SFO er imidlertid ikke høyere i Kristiansand enn i ASSS-kommunen.

På grunn av at det pågår et eget utredningsarbeid med SFO-ordningen i fremtiden, anbefales innsparingstiltaket vurdert og fremmet i sammenheng med utredningen av SFO-ordningen som fremlegges innen januar 2014.

En effektivisering av skolestrukturen, og derved også den administrative ressursbruken i skolen, bør skje ved fremtidige skoleutvidelser når behovet er der.

Rapporten gir grunnlag for en ny vurdering av ledelsesstrukturen på Torridal/Mosby. Dette bør gjøres på bakgrunn av erfaringene fra forsøksprosjektet med oppvekstsenter.

Nye retningslinjer fra Utdanningsdirektoratet om sammenslåing/ledelse av skoler gjør det nødvendig å foreta en nærmere vurdering av om vedtatt sammenslåing av Åsane og Vågsbygd er i samsvar med lov- og regelverk.

Forøvrig dokumenterer rapporten at den enkelte skole i Kristiansand har lavere ressursbruk til administrasjon/ledelse enn skoler i ASSS-kommunene.

Forslag til vedtak

1. Det gjennomføres ikke administrative sammenslåinger av skoler.
2. SFO-lederressursen ved de minste minste SFO-ordningene vurderes redusert og omfordelt til å styrke kvalitet og kompetanse i skolen fra skoleåret 2014/15. Dette konkretiseres i egen sak om SFO-ordningen i fremtiden.
3. Fremtidig ledelsesstruktur på Torridal/Mosby vurderes i 2015 på bakgrunn av erfaringene med prosjekt Oppvekstsenter
4. Lovligheten av sammenslåing av Åsane og Vågsbygd gjennomgås opp mot lovverk og nye retningslinjer.
5. Øvrige anbefalinger i saksutredningen tas til etterretning.

Tor Sommerseth
Rådmann

Arild Rekve
Oppvekstdirektør

Vedlegg:

- Rapport fra Agenda Kaupang, «Administrativ sammenslåing av skoler»
- Formannskapssak 20/13, Oppfølging av Bystyrets vedtak om administrativ sammenslåing av skoler - prosjektplan

Bakgrunn for saken

Bystyret fattet i forbindelse med budsjett-/handlingsprogrambehandlingen 12. desember 2012 følgende vedtak:

Bystyret ber om en sak på hvilke skoler som administrativt kan slås sammen og som viser hvorledes pålagte kutt og innsparinger kan overføres og styrke kompetanseheving og kunnskapsløft i skolen.

I budsjettoppsettet var det lagt til grunn at en innsparing i 2013 på 1 mill kr, med helårseffekt fra 2014 på 3 mill kr, skal omfordeles til kompetanse og kunnskapsløft i sektoren.

Vedtaket forutsetter ellers at sammenslåingen ikke skal føre til at elever må bytte skole.

Vedtaket ble fulgt opp med en sak til Formannskapet i mars 2013 som skisserte opplegg og plan for arbeidet.

Formannskapet ga da tilslutning til et utredningsarbeid som skulle fremlegges i august med synliggjøring av innsparingspotensiale og konkrete tiltak.

Det henvises til Formannsaksak 20/13 (6. mars 2013).

Utredningsprosessen

I henhold til mandatet fra formannsapsaken ble Agenda Kaupang engasjert for å gjennomføre utredningen. Oppvekstdirektøren har hatt to møter med konsulenten, ett innledningsmøte med gjennomgang av oppdraget, herunder kjennskap til sektoren, aktuelle intervjuobjekter ved sammenslåtte skoler, samt gi tilgang til relevant dokumentasjon/tallgrunnlag.

På bakgrunn av rapportutkast ble det avholdt et siste møte for å gjennomgå og korrigere faktafeil. Rapporten ble levert 31. mai 2013. Siden dette er et dokument av offentlig interesse, ble rapporten sendt 11. juni til Oppvekststyrets medlemmer, gruppeledere, hovedtillitsvalgte og rektorene.

Oppvekstdirektøren har ellers drøftet rapporten i rektorutvalget og informert hovedtillitsvalgte. Det har ikke vært ansett som nødvendig å sende rapporten på intern høring utover disse drøftingene.

Konklusjonene i rapporten

Det er gjort en avgrensning med hensyn til skolestørrelse og geografisk avstand som utgangspunkt for skoler som konkret er vurdert sammenslått. Ut fra dette er det vurdert 9 sammenslåinger (som gjelder 18 skoler).

I tillegg til å vurdere administrativ sammenslåing av skoler, har Agenda Kaupang vurdert nivået på ressursbruk til administrasjon/ledelse i skole og SFO. Det er da gjort sammenligninger på skolenivå mellom Kristiansandsskolene og skolene i ASSS-kommunene.

Administrativ sammenslåing av skoler

Rapporten har en klar konklusjon om ikke å foreta ytterligere sammenslåinger enn de som allerede er vedtatt. Begrunnelsene for dette er:

- Ledeshensyn – Det er stor risiko for at felles rektor for to skoler ikke i tilstrekkelig grad har mulighet til å lede på en faglig forsvarlig måte og utvikle et godt arbeidsmiljø/kultur. Erfaringer gjort andre steder underbygger dette.
- Lovlighet – rapporten referer reglene som gjelder og som nylig er konkretisert. I utgangspunktet er det lov å ha felles rektor for flere skoler, men det forutsetter at «rektor kan holde seg fortrolig med den daglige virksomheten med det for øyet at den kan videreutvikles». Direktoratet sier også noe om at oppgavene en rektor har for to skoler som ligger geografisk adskilt blir for stor og lett vil kunne være i strid med loven
- Økonomi – Rapporten konkluderer med at det sannsynligvis ikke er økonomiske gevinster å hente dersom dette skal gjøres på en lovlig og forsvarlig måte. For å kunne ha en forsvarlig ledelse, må det settes inn større ressurser på mellomledernivå (avdelingsleder) slik at gevinsten «spises opp»

Det pekes ellers på at det er flere rent praktiske ulemper ved å ha en rektor for to geografisk adskilte skoler.

Ressursbruk til ledelse-/administrasjon på skolenivå

Rapporten konkluderer med at det på skolenivå brukes mindre ressurser til adm/ledelse og kontor i Kristiansand enn skoler i ASSS-kommunene, eksempelvis bruker skoler med 300 elever i Kristiansand en ledelsesressurs på 189% mot 219% i ASSS-kommuner for øvrig. Samlet sett er imidlertid ressursbruken i Kristiansand til administrasjon/ledelse høyere enn i ASSS på grunn av den gjennomsnittlige lave skolestørrelsen (253 i Kristiansand mot 324 i ASSS-kommunene). Dersom skolestørrelsen i Kristiansand hadde vært som snittet av ASSS-kommune (ved å ha færre skoler) kunne det vært redusert med ca 7 ledelsesårsverk

Ressursbruk til SFO-leder

Samlet bemanning ved SFOer i Kristiansand er ikke høyere enn ASSS, men det er høyere grunnressurs til SFO-leder på små SFO-ordninger (under 60 barn). Rapporten angir et potensiale for å redusere SFO-lederressurs ved små SFOer (under 60 barn) på ca 5 årsverk.

Erfaringer fra sammenslåtte skoler i Kristiansand

Det er foretatt intervjuundersøkelser med ledelsen ved skolene i Kristiansand som er blitt sammenslått. Ved disse sammenslåingene (unntatt Torridal) har imidlertid elever blitt flyttet for å få stordriftsfordeler på trinnene og SFO-ordninger er sammenslått.

Alle sammenslåingene har gitt økt kompleksitet og arbeidsbyrde og medført en del ulemper ved at skoler er geografisk adskilt. Imidlertid er hovedinntrykket at både Hånes/Heståsen og Dvergsnes har vært overveiende vellykket, mens sammenslåingen på Torridal ikke har vært vellykket.

Rapporten gjør også en vurdering av de tre sammenslåingene, som uavhengig av denne sak, er vedtatt.

Sammenslåingen av Voie og Torkelsmyra (som ble iverksatt fra skoleåret 2013/14) anses å kunne fungere godt, sammenslåingen av Vågsbygd og Åsane vurderes som mer krevende, særlig på grunn av større avstand, mens det advares mot at også Mosby i fremtiden skal inngå i porteføljen til rektor på Torridal, slik det ble vedtatt i 2011. Rapporten anbefaler at det i stedet satses på oppvekstsenter med felles ledelse for barnehage og skole på Mosby.

Våre vurderinger

Oppvekstdirektørens vurdering er at rapporten gir gode faglige begrunnelser for konklusjonene. Rektorutvalget syn, og inntrykket fra rektorene for øvrig, er at de kjenner seg godt igjen i vurderinger og konklusjoner. Det er også godt samsvar mellom beskrivelsen av erfaringene som er gjort med de sammenslåtte skolene i Kristiansand og de oppfatninger administrasjonen har.

På denne bakgrunn anses potensialet for å frigjøre ressurser fra administrasjon til faglig kvalitet og kompetanse i skolen, slik Bystyret ønsker, å være begrenset til å gjelde SFO-ressursen ved de minste SFO-ordningene. På grunn av at det nå pågår et helhetlig arbeid med SFO-ordningen i fremtiden som også omfatter ledelse (jfr handlingsprogrammet, plan- og utredning), er det naturlig at konkretisering av innsparinger i SFO-lederressurs tas inn som del av dette arbeidet. Utredningen fremmes for politisk behandling før jul. Det anføres imidlertid at praksis er at SFO-ledere i stor grad utfører ordinært arbeid i SFO/andre oppgaver på skolen (utover ledelse/administrasjon). Det betyr at en innsparing i ledelsesressurs også vil redusere kvaliteten for barna noe.

Videre strategi når det gjelder skolestruktur er å utvide eksisterende skoler i størst mulig grad, fremfor å bygge nye, når behovet kommer. Dersom antall skoler skal reduseres, må det investeres betydelig i å utvide andre skoler. Dette anses ikke realistisk i de nærmeste årene på grunn av gjeldstaket. Investeringene må prioriteres til å utvide skoler på grunn av utbygging/elevtallsvekst og å gjennomføre de allerede vedtatte investeringene på Fagerholt, Justvik, Torridal og Mosby.

Ut fra rapportens beskrivelser kan sammenslåingen av Åsane og Vågsbygd være i grenseland mht lovlighet i forhold til de nye forutsetningene som er kommet i retningslinjene fra Utdanningsdirektoratet. Dette bør derfor undersøkes nærmere.

Anbefalinger

- Det anbefales ikke å slå sammen skoler administrativt.
- Det tas til etterretning at den enkelte skole i Kristiansand har noe lavere ledelses-/administrativ bemanning sammenlignet med skolene i ASSS- kommunene.
- Innsparing ved de minste SFO-ordningene vurderes og konkretiseres i forbindelse med utredning av SFO-ordningen innen januar 2014. Innsparingen forutsettes omfordelt til å styrke kvaliteten og kompetansen i skolen fra og med skoleåret 2014/15.
- Fremtidig ledelsesstruktur på Torridal og Mosby bør vurderes i 2015 på bakgrunn av erfaringene med forsøksprosjekt Oppvekstsenter. Strukturen iverksettes når utbygging på Torridal og Mosby er gjennomført (ca 2017).
- Strategi fremover er å utvide eksisterende skoler når behovet gjør det nødvendig.
- Lovligheten av sammenslåingen av Vågsbygd og Åsane bør undersøkes nærmere opp mot lovverk og retningslinjer fra Utdanningsdirektoratet.

Konsekvenser

Nedbemanning i SFO må håndteres iht hovedavtalen.

Dersom ikke vedtatt sammenslåing av Åsane og Vågsbygd kan gjennomføres innenfor gjeldende lovverk/retningslinjer, må sektoren finne nye tiltak for å løse de forutsatte innsparingene på 1,25 mill kr i 2014 og 2,7 mill kr årlig fra 2015. Dette vil bli svært krevende med tanke på at det er vedtatt en rekke innsparinger i sektoren framover.

Sak 80/13: Folkehelsemeldingen (melding til Stortinget 34 (2012-2013) og oversikt over folkehelsearbeidet i Kristiansand

Vedlegg

Vedtak HELSOS, 27082013, Sak 38/13, Folkehelsemeldingen (melding til Stortinget 34 (2012-2013) og oversikt over folkehelsearbeidet i Kristiansand

Dato 14. august 2013
Saksnr.: 201305923-3
Saksbehandler Vegard Vige

Saksgang
Helse- og sosialstyret
Formannskapet

Møtedato
27.08.2013
04.09.2013

Folkehelsemeldingen (melding til Stortinget 34 (2012-2013) og oversikt over folkehelsearbeidet i Kristiansand

Sammendrag

Regjeringen la 26/4-2013 frem sin melding om folkehelsepolitikken. Meldingen er en utdyping av regjeringens politikk for folkehelse som en oppfølging av folkehelseloven, og en av intensjonene at regjeringen hvert 4. år skal legge frem en ny melding om folkehelsepolitikken.

Et viktig hovedpoeng understrekes allerede i tittelen «God helse – felles ansvar» - at virkemidlene for god folkehelse ligger i hele samfunnet og hos alle aktører i samfunnet.

Kristiansand kommune har lenge satset på folkehelsearbeid, men også vi har betydelige utfordringer foran oss. Samhandlingsreformen er en retningsreform som peker på store oppgaveendringer fremover, der kommunen får et betydelig økt ansvar for å utvikle forebyggende og helsefremmende tiltak, og for å vurdere å beskrive effekt på folkehelsen av alle nye tiltak og i alt planverk. Helsefremmingsplanen som bystyret vedtok i april 2013 harmonerer i stor grad med innholdet i folkehelsemeldingen, og vil være retningsgivende for kommunen framtidige folkehelsearbeid.

Forslag til vedtak

[Saken tas til orientering](#)

Tor Sommerseth
Rådmann

Lars Dahlen
Helse- og sosialdirektør

Vedlegg:

Folkehelsemeldingen – God helse – felles ansvar (Meld. St. 34 (2012 – 2013))

Bakgrunn for saken

Hovedpunktene i meldinga:

Regjeringen fremsetter tre ambisiøse mål:

- Vi skal gjøre Norge til et av de tre landene i verden med høyest levealder.
- Vi skal redusere helseforskjeller og befolkningen skal oppleve flere leveår med god helse og trivsel.
- Vi skal skape et samfunn som fremmer helse i hele befolkningen.

Helse- og omsorgsminister Jonas Gahr Støre sa ved presentasjon av meldingen blant annet: «Vi må forebygge sykdom og fremme helse i alle sektorer i samfunnet. Det er hver enkelt ansvar. Og det er et felles ansvar.

Vi kan ikke vedta at folk skal bli mer aktive eller spise sunnere. Men vi kan sette oss mål, ta felles ansvar og gi god informasjon om folkehelse. Vi vil gjøre "30 minutter om dagen" like kjent som "fem om dagen". Vi inviterer til en felles mobilisering for god folkehelse fordi det er et felles ansvar.

Nordmenn har generelt god helse, men vi står nå overfor nye utfordringer. Globale trender, som vi også ser i Norge, viser en utvikling med økende overvekt og fedme, livsstilsykdommer og psykiske problemer. Dette kan få avgjørende betydning for befolkningens helse fremover.

... Helse henger sammen med hvordan vi innretter samfunnet. I Folkehelsemeldingen legger vi til rette for at det skal bli lettere for den enkelte å ta sunne valg».

Noen av tiltakene som presenteres i meldingen:

- **Styrking av helsestasjons- og skolehelsetjenesten**
Helsestasjons- og skolehelsetjenesten er spydspissen i det forebyggende arbeidet for barn og unge. Tjenesten er gratis, når ut til alle og har høy oppslutning. Den skal styrkes med 180 millioner kroner for å møte behovene i kommunene.
- **Kampanje om fysisk aktivitet**
Bare en av tre voksne er kjent med myndighetenes råd om 30 minutter fysisk aktivitet daglig. For å øke kunnskapen om fysisk aktivitet har Helsedirektoratet fått i oppdrag å lage en nasjonal kampanje om helsegevinstene ved fysisk aktivitet, og konsekvenser ved inaktivitet. En første kampanje vil bli gjennomført i 2014.
- **Smilefjesordning i serveringsnæringen**
Ved å gi forbrukerne mer synlig informasjon om de hygieniske forholdene på serveringssteder, kan de ta informerte valg om hvor de vil spise. En smilefjesordning som har vært utprøvd av Mattilsynet i Trøndelag og Møre og Romsdal, har gitt svært gode resultater. Regjeringen vil arbeide for å innføre ordningen i hele landet.
- **Heve kompetansen på ernæring i barnehager og skoler**
Det skal opprettes et nasjonalt senter for ernæring, fysisk aktivitet og helse i barnehager

og skoler. Ernæring og fysisk aktivitet er viktig for læring, og et senter vil kunne bygge opp og heve kompetansen på dette området. Det er en investering i barnas framtid.

- **Styrke frivillig sektor som folkehelseressurs**

Det skal etableres et nasjonalt kontaktforum med frivillige organisasjoner som arbeider med folkehelse. Vi skal også satse videre på samarbeid med kommunesektoren, næringslivet og arbeidslivet.

- **Melding til Stortinget hvert fjerde år**

Regjeringen foreslår å legge frem en melding om folkehelse for Stortinget hvert fjerde år, for å følge utviklingen og rapportere på dette viktige området.

Status og utfordringer for folkehelsearbeidet i Kristiansand

Kristiansand var tidlig ute med en satsing på folkehelse. Folkehelseforum har vært i aktivitet siden 2001, og har i dag faste representanter fra bystyret, hver av kommunens sektorer, rådet for funksjonshemmede, eldrerådet, idrettsrådet, KOMFUG, Vest-Agder bedriftsidrettskrets, Midt-Agder friluftsråd, universitetet, fylkesmannen, fylkeskommunen og sykehuset.

Strategi for folkehelsearbeidet ble vedtatt i 2006, arbeidsutvalg for folkehelse ble nedsatt i 2007, og de siste 2 kommuneplaner har hatt folkehelse som et tydelig satsningsområde. I april 2013 vedtok bystyret helsefremmingsplanen, en plan som omhandler forebygging og helsefremming i hele livsforløpet. Det er første gang kommunen lager et felles plandokument for folkehelse, forebygging og rehabilitering. Planen skal legge faglig grunnlag for omstilling, økt tverrfaglighet og bedre samarbeid mellom tjenester, sektorer og forvaltningsnivå. Dessuten beskriver den en gjennomgående ideologisk plattform for de tjenestene kommunen har for alle aldersgrupper og innbyggere i ulike livsfaser. Den er viktig fordi vi får en sammenhengende satsing i hele kommunen, som vil involvere alle sektorer. Den kommer til å brukes som grunnlag for utarbeidelse av handlingsprogram, budsjett, organisatoriske endringer og fagplaner. Den kan få særlig stor betydning for kommunens videre utvikling det tverrsektorielle folkehelsearbeidet og helse- og sosialsektorens satsing på forebygging og rehabilitering. Den foreslår hvordan alle sektorene kan jobbe mer systematisk og kunnskapsbasert med folkehelsearbeid, slik at kommunen som helhet kan nå overordnede mål og forpliktelser satt i ny folkehelselov.

Vi har etablert en rekke prosjekter og tiltak, blant annet;

- Frisklivssentral på Aquarama ble etablert i 2013, med hovedformål å bistå folk som har behov for hjelp til å gjennomføre livsstilsendringer – blant annet videreføres tiltaket «aktivitet på resept» som kommunen har drevet siden 2005. Intensjonen er å utvikle sentralen til et kompetansesenter for endring av levevaner
- Prosjekter – eksempler: aktiv hver dag, gåstrategi, selvaktiviserende utemiljø i skoler/barnehager, gå/sykle til skoleaksjoner, SMS (stedsutvikling, medvirkning og sosiale møteplasser), friskus, fremtidens bydel, FLIK (trivsel i skolen)
- Veileder for beskrivelse av helseeffekter i planarbeidet
- Medlemsskap i WHO-nettverket Sunne kommuner
- Fagnettverket i Knutepunkt Sørlandet

Folkehelseloven forplikter kommunen til å arbeide med å utarbeide oversikt over helseforhold i befolkningen og de faktorer som har påvirkning på disse. Denne oversikten gir kommunen et utfordringsbilde som skal inngå som grunnlagsdata for alt planarbeid i kommunen. Det er nedsatt en arbeidsgruppe, en første versjon er utarbeidet for 2012, og vi arbeider med å videreutvikle disse oversiktene, som publiseres i statistikkportalen på kommunens hjemmeside.

Folkehelseoversikt er inndelt i 6 hovedtema. I helsefremmingsplanen har bystyret vedtatt at kommunen skal styrke, målrette, systematisere og fremme kunnskapsbaserte arbeid ut fra de 6 prioriterte temaene i folkehelseoversikten:

1. Oppvekst: Trygg barndom og tidlig innsats for utsatte grupper
2. Kompetanse: Grunnleggende ferdigheter for barn og unge
3. Samfunnsdeltakelse: Deltakelse arbeidsliv, kulturliv og frivillig sektor, bolig
4. Miljø og fysiske omgivelser: Bomiljø og universell utforming
5. Demografi: frisk alderdom
6. Helse: Gode levevaner.

Plan- og bygningsloven og folkehelseloven stiller krav til at det i alle plansaker utredes og beskrives hvilke helseeffekter tiltaket vil kunne ha, både positive og negative. By- og samfunnsenheten, miljørettet helsevern og plan- og bygningsetaten har startet et samarbeid med å gjennomgå de sjekklister som benyttes for innhenting av informasjon fra private utbyggere og for saksbehandlingen av plansaker. Vi er i ferd med å utarbeide en veileder for beskrivelse av helseeffekter i plansaker.

Kommunen har et overordnet ansvar for folkehelsearbeidet. Siden virkemidlene for å påvirke folkehelsen finnes i alle kommunens sektorer har det vært viktig for Stortinget å påpeke at kommunen som sådan må ta dette ansvaret, dette kan ikke legges til en sektor alene. Som en konsekvens av dette er folkehelsekoordinatorstillingen delvis flyttet til by- og samfunnsenheten, som har et overordnet ansvar for kommunens planarbeid.

- Teknisk sektor: Sektoren har ansvar for sentrale påvirkningsfaktorer som arealforvaltning, fysisk planlegging, offentlige uteområder og trafiksikkerhet. Enhet for by-og samfunn har i tillegg ansvar for en rekke tverrsektorielle forhold, som blant annet levekår, deltakelse, mangfold og likestilling, miljø/klima- og kriminalitets- forebygging. Enheten har også ansvar for kommuneplan, tverrsektorielle overordnede planer, planstrategi og befolkningsanalyser.
- Helse- og sosialsektor: Sektoren har ansvar for å utvikle forebyggende og kompenserende tjenester for innbyggere som opplever dårlige levekår og sviktende helse. Sektoren har innsikt i arbeid med levekår, fattigdom, utestengelse, ressursfordeling og manglede yrkesdeltakelse. I tillegg har sektoren kompetanse innen levevanefeltet og helseforhold, og ansvar for miljørettet helsevern.
- Oppvekstsektor: Oppvekst og utdanning er så sentralt for å utvikle gode levekår og dermed kan redusere sosial ulikhet i helse.
- Kultursektor: Sektoren forvalter sentrale helsefremmende tjenester som idrettsetat, bibliotek, fritidsetat og kulturfremmende støtte.
- Økonomi og organisasjon: Sektoren har ansvar for støtte og styringssystemer blant annet ved å koordinere handlingsprogram, budsjettprosess. Sektoren har ansvar for budsjettprosessen i kommunen, og dermed sikre sammenheng mellom kommuneplanens satsingsområder og prioriteringer i handlingsprogrammet, samt rapporteringsrutiner for å følge disse opp. I tillegg har sektoren blant annet ansvar for skjenkebevilgninger, som er sentralt virkemiddel i rusforebyggende arbeid.

Dette innebærer at folkehelsearbeid forutsetter at alle sektorer bidrar med sin kunnskap og relevante ansvarsområder, noe som krever en systematisk tilnærming med forankring i felles mål, og at det involverer alle politiske utvalg.

Kristiansand (og alle andre kommuner) har en rekke utfordringer i tiden fremover for å etablere de tiltak som folkehelseloven legger opp til. Folkehelsemeldingen utdyper og gir veiledning til hvordan dette arbeidet kan legges opp. Noen stikkord;

- Krav til rapportering av helseforhold, til å identifisere utfordringsbildet for folkehelsen i kommunen, og å bruke utfordringsbildet som grunnlag for alt planarbeid

- Sosial ulikhet i helse skal reduseres. Hvordan få dette til? Hva er de gode grep kommunen kan iverksette som reduserer sosial ulikhet? hvordan balansere innsatslikhet eller resultatlikhet i tjenestetilbudet?
- Idrett og kultur; motsetningsforholdet mellom bredde og prestasjoner. Arbeidet for å understøtte de gode enkeltprestasjonene og den enkeltes mulighet til å utvikle sine talenter er nødvendig, men for folkehelsen er det av avgjørende betydning også å nå frem til flest mulig, og å bruke kultur- og idrettstilbud som virkemidler i folkehelsearbeidet. Da må tilbudene også utvikles, tilpasses og dimensjoneres for dette formålet.
- Tiltakene må tilpasses målgruppene. Vi ser for eksempel en trend i retning av at idrettslige aktiviteter foregår individuelt og privat fremfor organisert og felles/offentlig. Vi må satse på tilrettelegging for å gjøre det enkelt for den enkelte, og planlegge og tilrettelegge arenaer for uorganisert aktivitet, og utvikle aktivitetsfremmende lokalmiljø.

Folkehelseloven og folkehelsemeldingen er ledd i samhandlingsreformen. Dette er en retningsreform. Det er skapt mange nye forventninger og krav til kommunen – og forventningene kommer raskt, raskere enn vi har mulighet til å etablere nye tiltak.

Pliktmessig tjenesteyting til innbyggere med klart definerte behov vil nødvendigvis kreve betydelige ressurser. Et viktig dilemma er å klare å finne midler til og prioritere oppbyggingen og utviklingen av nye helsefremmende og forebyggende tjenester, samtidig som vi får et stadig økende ansvar for å gi stadig mer avanserte og kostnadskrevene behandlingstilbud til innbyggere med definert behov.

Kunnskapsbasert folkehelsearbeid handler om å drive målrettet forebyggende og helsefremmende arbeid som bygger på forskningsbasert kunnskap om tilstand, årsaker og om dokumenterte effekter av tiltak. Det blir viktig å framskaffe kunnskap om effektmålinger med i samarbeid med andre kommuner, forvaltningsnivå og relevante kunnskapsmiljø.

Sak 81/13: Utbyggingsavtale Hånes E1 felt D

Vedlegg

Vedtak KOMMUN, 20082013, Sak 40/13, Utbyggingsavtale Hånes E1 felt D

underskrutbavtale.pdf

firmaattest.pdf

Dato 5. august 2013
Saksnr.: 201305133-5
Saksbehandler Harald Karlsen

Saksgang
Kommunalutvalget
Formannskapet

Møtedato
20.08.2013
04.09.2013

Utbyggingsavtale Hånes E1 felt D

Sammendrag

Bystyret har i møte den 26.10.11 vedtatt reguleringsplan for område Hånes E1 felt D. Utbyggingen åpner opp for at det kan oppføres 7 punkthus med til sammen inntil 60 boenheter. Dette er et privat utbyggingsprosjekt. Hånes Panorama as er utbygger av området.

I tilknytning til leilighetsbebyggelsen er det forutsatt etablert offentlige adkomstveier med parkering og offentlig grøntstruktur (sandlek, friområder og kvartalslek). Anleggene er i planen forutsatt offentlige.

Ihht reguleringsvedtak, der en anmoder om inngåelse av utbyggingsavtale, har Teknisk direktør igangsatt drøftelser for inngåelse av slik avtale. Drøftelsene er gjennomført ihht gjeldende mal, vedtatt utbyggingspolitikk og reguleringsplan med tilhørende bestemmelser. I gjeldende handlingsplan/budsjett er det ikke forutsatt kommunal medvirkning/bidrag til prosjektet.

Dette innebærer at utbygger vil være ansvarlig for å gjennomføre all planlegging og utbygging ihht de krav som er satt i vedtatt reguleringsplan med tilhørende bestemmelser.

Arealer og anlegg som er forutsatt overført til kommunen til senere eie og drift skal overføres kommunen heftefritt. Utbygger er forutsatt å stille garanti for de arbeider som skal gjennomføres.

I forhandlingene som er gjennomført har Teknisk direktør kommet med noen forslag til mindre endringer på kommunens standard mal/innhold i utbyggingsavtaler.

Dette omfatter punkt:

- 2.3 – avtalen gis en tidsfrist. I dette tilfellet på maks 10 år.
- 9.6 – mislighold av avtale.
- 9.7 – vedtak av kompetent myndighet i kommune
- 9.8 – Tvisteløsning. Tidl. standard har voldgift som tvisteløsning. Nytt forslag foreslår ordinær domstolsbehandling.

Forslag til endringer fremkommer som følge av innspill fra departementet i veileder til utbyggingsavtaler, og etter samtale erfaring/drøftelser med kommuneadvokaten.

Forslag til endringer er drøftet med flere utbyggere der en bl.a er i drøftelser for inngåelse av avtale. Det fremkommer ikke innvendinger til de forslag som foreslås.

Det er utover dette ikke avtalt noen avvik fra gjeldende politikk / standardforutsetninger.

Forslag til avtale med endringer er sendt ut på høring. Det er ikke mottatt noen høringsuttalelser som gir grunnlag for at forslag til avtale må endres.

Ut fra dette vil Teknisk direktør anbefale at forslag til avtale vedtas.

Forslag til vedtak

[Forslag til utbyggingsavtale vedtas](#)

[Forslag til endring i kommunes standard avtale vedtas og innarbeides som standard forutsetning.](#)

Ragnar Evensen
Teknisk direktør

Harald Karlsen

Vedlegg:
Forslag til utbyggingsavtale Håns E1 felt D

Bakgrunn for saken

Dette området inngår som en delutbygging innenfor utbyggingsområde Hånes. Det er krav til detaljplan for området kan bygges ut. Detaljplan for området er vedtatt av Bystyret i møte 26.10.11.

Planen åpner opp for at området kan bebygges med 60 nye boenheter. Under bebyggelsen vil det etableres et parkeringsanlegg for boligene. Utbygger ønsker å gjennomføre en utbygging i 2 trinn/etapper.

Ifm utbyggingen skal det anlegges samferdselsanlegg og grøntanlegg. Arealer og anlegg som i planen er forutsatt offentlige. Anlegg vil tilknytte seg eksisterende infrastruktur. Det vil som følge av utbyggingen ikke være behov for oppgradering av tilliggende anlegg.

Utbygger av området er Hånes Panorama as. Utbygger har avtale med berørte grunneiere innenfor og i tilknytning utbyggingsområdet. Kommunal grunn berøres i liten / uvesentlig grad. Det er gjennomført avklarende møter med Kristiansand eiendom som ansvarlig enhet knyttet til eiendomsspørsmål.

I gjeldende handlingsprogram og budsjett er det ikke forutsatt kommunal medvirkning ifm gjennomføring av den private utbyggingen.

Utbygger vil som følge av dette i forslag til avtale være ansvarlig for at området planlegges og bygges ut etter de forutsetninger som er satt i gjeldende reguleringsplan/bestemmelser. Utbygger har utarbeidet underliggende planer (teknisk plan) som avklarer omfang av utbyggingen. Utomhusplan er under behandling, men det opplyses fra involverte parter at her finner en løsninger.

Byggetrinn 1 er igangsatt og er forutsatt å ha en ferdigstillelsesdato desember 2014. Før byggetrinn 2 igangsettes skal det avtales en ferdigstillelsesdato.

Utbygger er forutsatt å stille garanti for de arbeider som skal gjennomføres i tilknytning til utbyggingen I hovedsak omfatter dette samferdselsanleggene og grøntområder.

Selve utbyggingsavtalen er forutsatt å ha en gyldighet på inntil 10 år fra den er vedtatt av kommunen.

Overdragelse av anlegg for kommunalt drift og vedlikehold:

Partene har i forhandlingene foretatt en gjennomgang av hvilke eiendommer og anlegg som skal overdras og overtas av kommunen til senere drift og vedlikehold. Drøftelsene er gjennomført i forhold til de forutsetninger som er gitt i vedtatt plan med tilhørende bestemmelser.

Når kommunen ifm private utbygginger overtar anlegg og eiendom til drift og vedlikehold, så har det konsekvenser for kommunens drift/vedlikeholdsbudsjetter. Teknisk direktør arbeider ifm reguleringsbehandlingen og ifm behandlingen av årsbudsjett og handlingsprogram å bedre kunne synliggjøre denne type konsekvens og kostnad for kommunen.

Standard politikk og standard avtalemal:

Administrasjonen arbeider fortløpende med å forbedre kommunens standard mal for utbyggingsavtaler. Dette gjøres i nært samarbeid med kommuneadvokaten.

Forslag til endringer kommer ofte som følge av erfaringer fra tidligere saker evt. som anbefalinger fra departement f.eks i utarbeidede veiledere.

Forslag tas erfaringsvis opp fortløpende ifm behandling av forslag til avtale/sak for et område. Større prinsipielle endringer fremlegges for Bystyret. Endringer som her foreslås er å betrakte som mindre endringer.

Den avtalen som nå fremmes medfører følgende mindre endringer i /tilføyelser i forhold til gjeldende mal/standard:

- **Avtalens punkt 2.3 Opphør:**

I forslag til avtale er det angitt en opphørsdato, jfr. avtalens punkt 2.3.

Erfaring tilsier at en avtale bør gis en opphørsdato. (gammel standard har en forutsetning om at utbyggingsavtalen er gyldig inntil overtakelsesavtale inngås). Kommunen arbeider fortsatt med flere gamle avtaler fra 1970 tallet som vi over lang tid har forsøkt å få avsluttet. Avtalene er ikke avsluttet fordi utbygger / part ennå ikke har signert overtakelsesavtale evt. ved at det gjenstår en tomt eller delfelt innenfor et avtaleområde. Anlegg er opparbeidet men det kan gjenstå overtakelse av grunneiendom.

Administrasjonen har i drøftelse knyttet til punkt 2.3 opphørsdato gitt utbygger en rimelig / lang gyldighetsperiode. Hovedregel er at frist avklares (5-10 -15 år) endelig ifm politisk behandling av avtale.

Mindre forlengelse av gyldighet 2-3 år bl.a ut fra endret markedssituasjon anbefaler teknisk direktør kan reforhandles og innvilges administrativt. Er partene (utbygger og administrasjonen) uenig om forlengelse, skal spørsmålet underlegges politisk behandling.

- **Avtalens punkt 9.6 – 9.8. (9.6 Mislighold – 9.7 Kompetent myndighet og 9.8 Tvisteløsning).**

Kommunens standard mal og ensartede praksis/politikk i mange år har gitt forutsigbarhet og lite eller ingen diskusjon knyttet til tema mislighold, kompetent myndighet og tvisteløsning.

Departementets veileder og kommuneadvokat mener allikevel at dette er momenter som bør forbedres ytterligere og innarbeides i kommunens standard mal.

- Punkt 9.6 Mislighold

Dagens lovregulering av område utbyggingsavtaler åpner opp for at partene skal ha en mer «likeverdig rolle» ved inngåelse av avtaler. For eksempel vil spørsmålet aktualiseres når partene er avhengig av den annen parts tiltak, og at dette er en forutsetning for en utbygging.

Hvordan mislighold skal rapporteres og kompenseres bør klargjøres bedre i avtalene. Departementets veileder, andre kommuners avtalemaler/erfaringer og kommuneadvokatens anbefaling har gitt et forslag til ny tekst/standard.

I den foreliggende avtale er det ikke forutsatt noen avhengighet.

- Punkt 9.7 Kompetent myndighet.

Er å betrakte som en informasjon og å være i samsvar med lovens ordlyd. Det klargjør hvem som kan binde kommunen som part i en utbyggingsavtale. For Kristiansand kommunens vedkommende er det formannskapet.

- Punkt 9.8 Tvisteløsning.

Gammel standard mal / politikk hadde voldgift som valgt tvisteløsning. Erfaringer herunder og utbyggers egne tilbakemeldinger tilsier at dette er en lite ønsket tvisteløsning.

I hovedsak ut fra 2 forhold:

    Dette ansees som en dyr løsning.

    Begge parter må akseptere voldgiftsrettens kjennelse uten ankemulighet.

De ovenfor omtalte punkter er tatt opp til diskusjon med flere utbyggere der kommunen drøfter inngåelse av utbyggingsavtale. Utbyggerne er positiv til de endringer som foreslås.

Oppsummering:

Teknisk direktør anbefaler at forslag til utbyggingsavtale for Hånes E1 felt D vedtas, og at forslag til endringer beskrevet ovenfor innarbeides i kommunens mal for utbyggingsavtaler.

Sak 82/13: Planprogram kommuneplan for Birkenes kommune samfunnsdelen-høring

Vedlegg

Planprogram -Samfunnsdel 2013-2024 (L)(287631).pdf

Dato 13. august 2013
Saksnr.: 201307086-3
Saksbehandler Grete Sjøholt

Saksgang
Formannskapet

Møtedato
04.09.2013

Planprogram for samfunnsdelen til kommuneplan for Birkenes kommune - høring

Sammendrag

Birkenes kommune har sendt forslag til planprogram for revisjon av samfunnsdelen av kommuneplanen til høring. Målet er at kommunestyret skal vedta ny samfunnsdel innen neste sommer. Revisjonsbehovet er begrunnet med at gjeldende samfunnsdel ikke er spisset nok mot prioriterte samfunnsområder, mål og visjoner. Arealdelen skal ikke revideres i denne omgang.

Planprogrammet beskriver nåsituasjonen og utfordringsbildet for Birkenes kommune slik:

- Høy befolkningsvekst – takle og styre veksten
- Ikke bærekraftig økonomi
- Behov for utbygging av teknisk og sosial infrastruktur
- Utfordringer innenfor oppvekst, levekår og helse
- Behov for strategiske arealplaner – sentrum og sentrumsnært – stedsutvikling
- Sikre og utvikle bosetting i nordlige deler av kommunen – stedsutvikling på Herefoss og Engesland
- Organisering av næringsarbeidet og kommunens rolle som tilrettelegger

Tre satsingsområder er valgt for revisjonsarbeidet:

- *Oppvekst*: kvalitet i barnehager og skoler
- *Tidlig innsats*: folkehelse og velferd i alle faser av livet
- *Stedsutvikling*: tre levende sentra og næringsutvikling

Rådmannen har ingen merknader til planprogrammet. Satsingsområdene som Birkenes har valgt er tema som også Kristiansand prioriterer i sine planer og er områder hvor kommunene i Knutepunkt Sørlandet har mye samarbeid.

Under felles mål om økt kvalitet i skoler og barnehager samarbeider kommunene på tema som tidlig innsats for mer tilpasset opplæring, et mere inkluderende læringsmiljø og sammenhengende læringsløp, redusert bruk av spesialundervisning samt styrking av realfag- og språkopplæring. Samarbeidsprosjektet næringsnær skole og barnehage inngår som ledd i å øke kvaliteten i skole og barnehage og som del av prioritert næringssamarbeid mellom kommunene. Erfaringsutveksling, kunnskapsdeling og områder for felles satsing innen folkehelse og velferd skjer gjennom et omfattende samarbeid med ulike aktører i helse-, sosial- og omsorgsnettverket i Knutepunkt Sørlandet.

Av pågående planarbeid av regional interesse vil rådmannen vise til Kristiansands arbeid med kommunedelplan for Hamrevann. Arbeidet er i tråd med vedtatt regional plan for Kristiansandsregionen. Planprogram for arbeidet ble fastsatt av bystyret i juni etter offentlig høring. Planvedtak er forventet i 2015. Det er også satt i gang arbeid med å utvikle et felles planprogram for videre planlegging i Sørlandsparken. En av hovedoppgavene her er blant annet å avklare om det skal åpnes for etablering av tjenesteyting i Sørlandsparken. Forslag til planprogram skal legges fram for politisk behandling i løpet av høsten 2013 og vil bli sendt på høring til nabokommunene.

Forslag til vedtak

[Kristiansand formannskap har ingen merknad til forslag til planprogram for revisjon av kommuneplanens samfunnsdel for Birkenes kommune.](#)

Tor Sommerseth
Rådmann

Ragnar Evensen
Teknisk direktør

Vedlegg:
Planprogram samfunnsdel av kommuneplan for Birkenes kommune

Sak 83/13: Kommunedelplan for Kvadraturen og Vestre Havn. Endring av formål for G/Bnr: 150/931, 1428. Begrenset høring.

Vedlegg

Tordenskjolds gate 55-sentrumsområde.pdf

Dato 28. august 2013
Saksnr.: 201107372-104
Saksbehandler Anne Sæther Lislevand

Saksgang
Formannskapet

Møtedato
04.09.2013

Kommunedelplan for Kvadraturen og Vestre Havn. Endring av formål for G/Bnr: 150/931, 1428. Begrenset høring.

Sammendrag

Forslag til Kommunedelplan for Kvadraturen og Vestre havn legger til rette for en utvidelse av Tordenskjoldsgate skole (T1). Utvidelsen berører et stort antall grunneiere. Vedtak av en kommunedelplan gir ikke kommunen innløsningsplikt. Dette kommer først etter vedtak av en reguleringsplan for området. Det er usikkert når en utvidelse av skolen blir nødvendig.

Selv om kommunen ikke har innløsningsplikt i denne fasen har det vært dialog og forhandlinger med flere grunneiere i området. Denne saken gjelder spesielt G/Bnr: 150/937 og 1428 (Tordenskjoldsgate 55 og Lømslandsvei 1), som til sammen har 20 leiligheter. Prinsippet for forhandlingene er innløsning til markedspris fastsatt av eiendomsmekler.

Det er uheldig at ikke konsekvensene av en utvidelse er analysert bedre i arbeidet med kommunedelplanen. Etter en helhetlig vurdering mener teknisk direktør at kommunen arealmessig tjener lite på å innløse disse to leilighetsbyggene. Det er særlig arealene nord for skolen som er interessante ved en skoleutvidelse. Teknisk direktør foreslår derfor at et forslag om å endre formålet på de to eiendommene fra offentlig tjenesteyting til sentrumsformål, i tråd med den gamle kvadraturplanen, sendes på en begrenset høring.

Kommunedelplanen for Kvadraturen og Vestre Havn har ikke trådt i kraft ennå, men kommer til ny sluttbehandling senere i høst. Teknisk direktør anbefaler at forslaget om endring av formålet for disse to eiendommene sendes på en begrenset høring nå, og at forslag til løsning fremmes ved endelig sluttbehandling av Kommunedelplanen for Kvadraturen og Vestre Havn noe senere i høst.

Forslag til vedtak

[Formannskapet legger forslag til endring av formål for eiendommene G/Bnr: 150/937 og 1428 fra offentlig tjenesteyting til sentrumsformål ut på begrenset høring.](#)

Tor Sommerseth
Rådmannen

Ragnar Evensen
Teknisk direktør

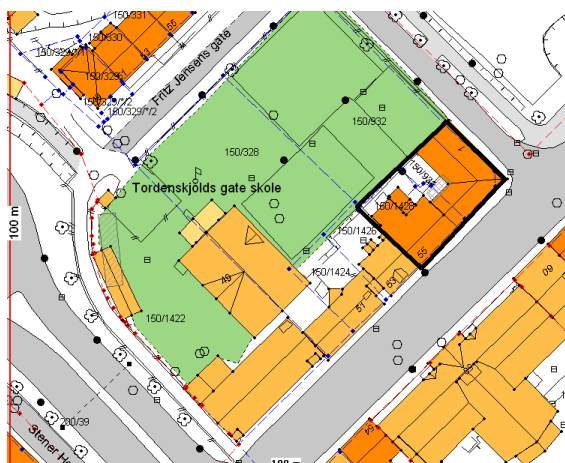
Vedlegg:
Skisse for ny løsning.

Bakgrunn for saken

Forslag til Kommunedelplan for Kvadraturen og Vestre havn legger til rette for en utvidelse av Tordenskjoldsgate skole (T1). Utvidelsen berører et stort antall grunneiere. Flere av disse har henvendt seg til kommunen og ønsker en avklaring for deres situasjon. De ønsker å få svar på om eiendommene vil bli kjøpt av kommunen og i tilfelle når og til hvilken pris. Denne saken gjelder eiendommene G/Bnr: 150/937 og 1428 (Tordenskjoldsgt. 55 ig Lømslandsvei 1).

Vedtatt av en kommunedelplan gir ikke kommunen innløsningsplikt. Det er et plankrav for området, og først når arealet er regulert i en reguleringsplan vil grunneierne kunne kreve innløsning. Det ligger ikke inne en utvidelse av Tordenskjoldsgate skole i vedtatt handlingsprogram. Elevantallet i byen er vanskelig å beregne, så oppvekstsektoren kan ikke utelukke at det blir aktuelt med en utvidelse innen en tiårsperiode.

På tross av at kommunen ikke har innløsningsplikt i denne fasen har det vært forhandlinger med et av borettslagene (Tordenskjoldsgate 55) som berøres og samtlige 9 leiligheter har akseptert innløsning til markedspris. Borettslaget grenser opp mot et sameie med 11 leiligheter (Lømslandsvei 1) som også vil innlede kjøpsforhandlinger. Prinsippet er innløsning til markedspris fastsatt av eiendomsmekler. De to eiendommene er markert med svart strek i kartet.

Det er uheldig at ikke konsekvensene av en utvidelse er analysert bedre i arbeidet med kommunedelplanen. Arealgevinsten ved en innløsning av disse eiendommene vurderes som liten i forhold til kostnaden. Det er særlig arealet nord for skolen som er interessant ved en utvidelse. Kjøper kommunen leilighetene kan de brukes til utleie gjennom Boligselskapet på vanlig måte i påvente av en skoleutvidelse. Teknisk direktør er i tvil om det er riktig med en slik konsentrasjon så nærme skolen. Med stor usikkerhet om behovet for utvidelse av skolen, kan dette vare lenge. Etter en helhetlig vurdering foreslår derfor teknisk direktør at et forslag om å endre formålet på de to eiendommene fra offentlig tjenesteyting til sentrumsformål, i tråd med den gamle kvadraturplanen, sendes på en begrenset høring.

Kommunedelplanen for Kvadraturen og Vestre Havn har ikke trådt i kraft ennå, da fylkeskommunen har innsigelse til Bystyrets vedtak av 20.06.2012. Det har vært drøftinger med fylkeskommunen i sommer og kommunen avventer fylkeskommunens behandling av

drøftingsresultatet i hovedutvalg for samferdsel, areal og miljø, før saken på nytt fremmes for Bystyret.

Teknisk direktør anbefaler at forslaget om endring av formålet for disse to eiendommene sendes på en begrenset høring nå, og at forslag til løsning fremmes ved endelig sluttbehandling av Kommunedelplanen for Kvadraturen og Vestre Havn noe senere i høst.